

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Δ'

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 14 του Μάη 1908

ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 198

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΦΥΛΛΟ:

ΓΕΡ. ΜΑΡΚΟΡΑΣ. Στην νύκτα Ειρήνη Α. Δενδρινό.

ΑΔΕΕ. ΠΑΛΛΗΣ. Θουκυδίδης (συνέχεια).

ΕΡΜΟΝΑΣ. Γράμματα από την Αθήνα.

Γ. ΑΒΑΖΟΣ. Το ψυχικό της γάτας.

Μ. ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ. Στη χώρα του χάλκινου ειδώλου.

ΤΙΜ. ΣΤΑΘ. Αθηναϊκή ζωή—Περί γράμματα.

Φ. Α. Οι άμαρτωλές.

ΜΗΤΣΟΣ ΑΝΘΕΜΗΣ. Το παλάτι.

Δ. ΚΙΓΚΙΝΑΤΟΣ. Έργα και Ημέραι—Τυφλοί...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ. Το συγγράμμα.

ΜΙΧ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ. Ειλιόνες και Σκέψεις (Βραχοί—Χλόη).

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Τα δημοτικά μας τραγούδια στο Δημ. Θέατρο.

ΣΤΑΘΗΣ ΔΗΜΑΣ. Τα διδαχτικά.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Λέκας Αρβανίτης. Παύλος Αρτέμης. Βασιλέντης. Γ. Σ. Ζουφρές. Ρ. Φιλόρας.

Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και Πρόματα (Λούλο πολιτικών ανιάτων—Οι νευρικοί—Για την εκλογή...—Ο π ά ν τ ω ς κ. Κρησιενίτης—Βλογία άλλ Πλην).

ΔΑΣΚΑΛΟΠΑΖΑΡΟ—ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΟ ΚΗΡΥΓΜΑ—Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ—ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ—Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΑΘΜΑΔΙΑΤΙΚΟ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΟΙ ΑΜΑΡΤΩΛΕΣ

Η Βουλή επικύρωσε δυο άμαρτωλές εκλογές, της Τήνος και της Πάλλης, τους έδωσε δηλ. τὸ συχωροχάρτι. Πρώτη φορά που γίνεται αυτό τὸ κακὸ στὸ Ρωμαϊκό, νὰ επικυρωθοῦνε παράνομες, άμαρτωλές εκλογές, κι ὁ Θεοτόκης πρέπει νὰ κρεμασθεῖ γιατί άπέβησε στὴν πολιτικὴ ιστορία τοῦ τόπου μας, γιατί έβρισε ἐμᾶς τους δούλους τοῦ Νόμου, που τὰ θέλουμε δλα δίκαια, δλα νόμιμα, δλα άρμονικά και που χαλνοῦμε τὸν κόσμο δταν ξαντικρύσουμε και τὴν παραμικρὴ παρανομία νὰ λερώνει τὴ νομιμότητα ζωὴ μας.

Πρώτη φορά που γίνεται αυτό!... Δὲ ντρεπόμαστε νὰν τὸ λέμε; Δὲν κοκκινίζουμε; Ὅ,τι κάνει σήμερα ὁ Θεοτόκης, τὸκανε χτὲς ὁ Ράλλης, θὰν τὸ κάνει αὔριο ὁ Ζαΐμης τὸ ἴδιο κι ἀπαράλλαχτο γίνεται πάντοτε ἀπὸ τότε που ὑπάρχει Ρωμαϊκό και θὰ γίνεται πάντοτε δσο τὸ ξεχαρβαλωμένο αὐτὸ Ρωμαϊκό θὰ βαστιέται στὴ ζωὴ. Μόνο που ἀλλάζουνε, ἔτσι για τὴν ποικιλία, τὰ πρόσωπα. Τὸ άκροατήριο δμως μένει πάντα τὸ ἴδιο, Ρωμαϊκό, πότε χεροκροτώντας δταν τὴν παρανομία τὴν κάνει ὁ πολιτικός του άρχηγὸς και πότε ξεσπάζοντας σὲ κωμικότητα θυμὸ δταν ἡ παρανομία γίνεται ἀπὸ τους αντίθετους.

Ἡ Ἀντιπολίτευση σκίζει τὰ ρούχα της για τὴν παρανομία, ἀλλὰ ποιὸς τὴν πιστεύει, ἀφοῦ δλοι τὸ ξέρουμε πὸς τὰ ἴδια θάκανε κι αὐτὴ ἂν τύχαινε νὰχει τὴν πλειονοψηφία και εἶταν ἀναγκασμένη νὰ ὑποστηρίξει ἕνα δυὸ φίλους της βουλευτάδες που μπαίνανε στὴ Βουλὴ παράνομα; Ὁ Τύπος βγάζει στριγγιές φωνές, μὰ ποιὸς τὸν ἀκούει πιά τὸν τύπο, ποιὸς τὸν πιστεύει, ἀφοῦ δλοι μας τὸν βλέπουμε νὰ κυλιέται νυχταμέρα στὸ ψέμα, νὰ θρέφεται μ' αὐτὸ και μ' αὐτὸ νὰ μᾶς θρέφει;

Ἐνα χέρι μοναχὰ μποροῦτε νὰ τὸ σταματήσει τὸ κακὸ, νὰ βάλει τὸ κάθε τι στὴ θέση του. Μιὰ γροθιά μᾶς χρειαζότανε που ἦ νὰ κατεβεί ἀπὸ πάνω, ἦ νὰ ὑψωθεῖ ἀπὸ κάτω. Μὰ τὸ χέρι αὐτὸ τὸ δυνατὸ, τὸ δίκιο, τὸ βλογημένο, δὲ φαίνεται και θάργῃσει νὰ φανεῖ. Τὰ χέρια τοῦ λαοῦ εἶναι μουδιασμένα και δὲ γροθιάζονται. Τὸ ἄλλο γέρι, τὸ ἀπὸ πάνω, εἶναι άβρδ, εὐγενικό, και δὲν καταπιάνεται μὲ πρόστυχες γροθιές. Κ' ἔτσι ἡ Βουλὴ μας ἡ καμαρωμένη τραβίει ἡσυχα κι άνεμπόδιστα τὸ δρόμο της.

Ξαφνιαζόμαστε μὲ μιὰ δυὸ άμαρτωλές εκλογές. Τρομάρα μας! Σὰ νὰ εἶναι ποτε δυνατό νὰ ξεχωρίσεις σ' ἕνα άμαρτωλὸ και κολασμένο σύνολο μιὰ ἢ δυὸ μικροαμαρτιές!...

Φ. Α.

ΣΤΗΝ ΚΥΡΙΑ ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΔΡΙΝΟ

Σοβαρὴ πὸς τώρα ἐγίνηκες
Μοῦ τὸ λὲς και τὸ πιστεύω,
Ἄν και τέτοια σοβαρότητα
Μ' άπορία σὲ σὲ γυρεύω.
Μοιάζει τάχα στὸ κορμάκι σου,
Στ' άλαφρὸ περπάτημά σου,
Στὴν σπιδόβολη ματιά σου
Χαρακτήρισμα ὡς αὐτὸ;

Σὰν τ' ὠραῖο πουλάκι, πῶπλάσε
Γιὰ ψηλὰ ταξίδια ἢ Φύση,
Βόσκει χάμου, ξημερόνοντας,
Δίχως χόρτο νὰ λυγίσῃ,
Ὅλοι, ναί, τὸ κράζουν στόλισμα,
Ζωντανὴ χαρὰ τοῦ τόπου,
Ἄλλ' ἰδέα δὲν ἤρθε ἀνθρώπου
Νὰ τὸ κράξῃ σοβαρὸ.

Εἶσαι τέτοια. Μὴ φαντάζεσαι,
Πὸς μορφή λαβαίνεις ἄλλη
Κάθε τόσο ἀνασηκόνοντας
Τὸ διπλὸ σου ματογυάλι;

Παντελῶς ἐκεῖθε ξάστερα
Τὰ ματάκια σου γελοῦνε.
Τύφλαις νᾶχουν ὄσοι ποῦνε,
Πὸς τὰ βλέπουν σκυθροπά.

Γιατὶ ξάφνου σὰν παιδόπουλο,
Ποῦ βαρέθηκε νὰ παίξῃ,
Φλογισμένη πᾶς και καθέσαι
Στοῦ γραφείου σου τὸ τραπέζι;
Νὰ μοῦ δώσης ἄλλη ἀπόδειξη
Τώρα πειὰ δὲν εἶναι χρεια;
Ναί, τὸ βλέπω: μ' εὐκολία
Γράφεις ἔργα σοβαρά.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΟΡΑΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ἄγαπητὴ μου Σοζόγκα,

Βρέχει ἀπόψε. Τῆς βροχῆς ἡ δροσερὴ χλωμάδα ἔχει σιγαλιάσει τὴν Ἀθήνα. Καί σου γράφω καθισμένος κοντὰ στὸ παρθέρι τ' ἀνοιχτὸ για νὰ μοῦ ἔρχεται ὅλη τῆς βρεμένης γῆς ἡ μυρωδιὰ και για νὰ κουθεντιάζω ἔτσι πότε μὲ σένα και πότε μὲ τὴ φίλη μου τὴ βροχῆ. Καί δὲν ξέρω γιατί κάποτε κάποτε τῆς βροχῆς τὸ γλυκοστάλαγμα μοῦ θυμίζει τὴ φωνὴ σου κι ἄλλοτε πάλι μοῦ φαίνεται νὰ καταλαβαίνω ἀπόψε καλύτερα τὴ φίλια σου που διάθηκε σὰ βρόχινη δροσολαλιὰ πάνω ἀπὸ τῆς ζωῆς μου τὰ ἐρημοτόπια.

Καί βρίσκω πὸς ἔχω πολλὰ ν' ἀκούσω μὲς τῆς βροχῆς τὸ ψιλοδάκρυσμα. Μιᾶ για τίς θλιμένες ὠρες και τίς χειμωνιάτικες λιγοψυχίες τῆς ζωῆς, μιᾶ για τίς πάλιες ἱστορίες που ἀγάλια ἀγάλια ξεθωριάζανε μέσα μου, για τὰ παρκαῦθια τὰ ζωτικὰ που τ' ἀκούγαμε παιδιὰ στὴν πυροστιά περίγυρα, για τους μεγάλους ἐνθουσιασμοὺς που μ' ἀντρεῖυαν ἄλλοτε, για τους θεοὺς που πέθαναν και τίς θάλασσες που ποτε δὲ θ' ἀρμενίσουμε, κι ἀκόμα πιὸ βαθιὰ για τὸν καιρὸ που ζῶσε σὰν ἀγγίμι ὁ ἀνθρωπος μὲς τὰ δάση τὰ τιτάνεια και παράδερνε μισόγυμνος μὲ θεριὰ κι άνεμοβρόχια.

Ἄκου τώρα, — σὰ μάλιστα πηδηχτὴ κοντοχορεύει πάνω στὰ κεραμίδια τὰ γυαλιστερά κι ἀπαλὰ στις σταλαμίδες στάζουν ἀναφυλλητὰ. Τὴ νοιώθω τὴ βροχὴ νὰ μὲ γητεύει σὰ νεράιδα και μὲ καινούριους ρυθμοὺς νὰ μοῦ ξεγᾶ τὴ ζωὴ—θὲς φύση θὲς ἱστορία θὲς δικές μου θυμησες για φαντασιές. Καί μοῦ ἔτυχε νὰ καταλάβω τὴν κλεφτοπατούσα μουσικὴ τῆς βροχῆς—και κάποτε τους ξαγριωμένους θυμοὺς της—στὰ πιὸ ἀπόμακρα μέρη τοῦ κόσμου. Στάσου νὰ θυμηθῶ—στὴν Ἰτιά μιὰ Μεγάλη Παρα-

σκευή, βράδυ μὲς τὸ ρημοκλήσι ὅπου φέλνανε σιγαλινὰ οἱ χωριανὲς σωριασμένους σταυροπόδι πάνω στὶς πλάκες τῆς χοντροπελεκητές—στὶς κλεισούρες τοῦ Ὁξίᾶ τότε πού ξαπλωμένοι σὲ κανένα ἔλατο ἀπὸ κάτω ἄκουγα τὴν ἀντάρα νὰ σαίτεῦν τὶς φυλλωσιές—στὰ κορφοβούνια τοῦ Κασμιριῦ ὅπου σκαρφαλώνοντας στὰ χιονοτόπια κοίταζα κάτω στὰ μισὰ τοῦ βουνοῦ νὰ μελανιάζῃ καὶ νὰ φυσομανῆ πλαγιαζόντας οὐρανομέτωπα δέντρα τῆς βροχῆς ὁ κατακλυσιμὸς—στὴ χώρα τοῦ Oxford ἕνα δέλι που καθόμουνα στὴν ἄκρη τοῦ κλασικοῦ ποταμοῦ καὶ τὸ θάμπωνε ἡ ψυχάλα κ' οἱ γλυκὲς καμπάνες ἀπὸ τὰ γοθικὰ καμπαναριὰ μὲ συνταραζάνε σὰν τὸ μίλημα γυναικῆς κάποιος πού ἄλλοτε ἀγαποῦσα γιὰ τὴν αθεῶς περικαλλέα δειρὴν στήθεα θ' ἰμερόντα καὶ ὄμματα θμαρμαίροντα καὶ πού σὰν ἀντίλαλος πάντα κάπου μέσα μου ξαναβιώνει στὶς ὥρες τοῦ ὄνειριασμοῦ—στὴν Πεντέλη μιὰ χειμωνιάτικη ἀπογευματινὴ πού μᾶς εἶχε πιᾶσει (τὸ θυμάσαι;) δρολκπι ξαφνικὸ καὶ τρυπώσαμε μαζί κάτω ἀπὸ τὸ γερμένο κοκκινότοιχο κάποιος ἔρημης μάντρας καὶ κουβεντιάσαμε γιὰ τὰ σύννεφα τὰ μυθολογικὰ, καὶ γελοῦσαμε γιὰ τὸ σταλοβόλημα πού μᾶς πιτσιλίζε ἀνέλεα.

Θ' ἄρχισες, καημένη Σοζόγκα, νὰ τήνε βαριέσαι τὴ φιλενάδα μου τὴ βροχή. Μὰ εἶμαι ἀπόψε γεμάτος λογισμούς. Σὰν τὰ φύκια πού πάνε πλέχοντας μὲς τὴ θάλασσα πηγαινοέρχονται μέσα μου οἱ ἄμορφες χλωροσιές τῆς ψυχῆς.

Κάτι σαλεύει, κάτι μέσα μου προσπαθεῖ νὰ μιλήσῃ καὶ νὰ βροθῆ. Ἀόριστοι παλεύουνε μορφές σὰ ν' ἀποζητούσανε τὸν τεχνίτη πού θὰ τὶς ἐσφιγγε πλαστικά. Κάπου λείει κι ὁ Πλάτωνας πὼς ἂ σπᾶση κανεὶς τὸ σῶμα μαρμαρένιου Σειληνοῦ θὰ βροθῆ ἀπὸ μέσα θεοῦ γαλήνιο ἄγαλμα. Ἔτσι νοιώθω καὶ γὼ ἕνα θεῖο ἄγαλμα χωμένο στὰ βάθια τῆς ψυχῆς μου καὶ τὸ νοιώθω πού θέλει νὰ λευτερωθῆ καὶ νὰ ζήσῃ. Καὶ σκάφτω σκάφτω τὰ παλιὰ καὶ χαλῶ καὶ σκίζω ὅ,τι βρίσκω μέσα μου παχὺ κι ἄτολμο κι ἀμαρτημένο καὶ δὲ φοβοῦμαι τὸ σπάρραγμα τὸ διουσιακὸ. Τοῦ θεοῦ τὴν αὐγὴ περιμένω. Αὐτὸς θὰ ξανασηκώσῃ τὸν πεσμένο ναὸ καὶ θὰ στήσῃ τοὺς χρυσοὺς κανόνες καὶ θὰ ὀρθώσῃ ρυθμητὴς τὴν ἀπλάνετη θέληση, τὴ δραματικὴ ὁμορφιά.

Δὲ φταῖω ἐγὼ ἂν παραμιλῶ. Φταίει πάντα ἡ βροχή. Καὶ δὲς πόσο μακριὰ πρέπει νὰ βρίσκεται ὁ Θεὸς ἀφοῦ καὶ γιὰ τὰ παραμιλήματά μου ἀκόμα τὸ γύρο κόσμου κατηγορῶ. Δὲ θὰ εἶτανε πιὸ γενναῖο νὰ σοῦ ἔλεγα πὼς κάποιος ἄνθρωπος μικρὸς ὀνειρεῖται δόξες πού δὲν τοῦ ταιριάζουνε; Δὲν εἴμαστε κὰν ἄξι—οἱ λοιπὸν νὰ φανοῦμε σκληροὶ καὶ νὰ νικηθοῦμε μὲ τὴ δικὴ μας τὴ Νέμεση;

Μιὰ φορὰ πού ξεφυλλίζαμε μαζί τὸν πολυλογᾶ τὸν Πανσανία εἶχαμε διαβάσει κάπου γιὰ τὸ μάρμαρο! πού φέρανε οἱ Πέρσι στὸ Μαραθῶνα ἐπιζόντας νὰ στήσουνε μ' αὐτὸ ἄγαλμα τῆς Νίκης. Μὰ ἡ Νίκη—Ἀθηναία τότε θεᾶ—τοὺς ἐδίωξε πίσω πάλι στὴν ὄργιακή τους Ἀσίχ. Τὸ μάρμαρο ἔμεινε. Κι ὁ Φειδίας τὸ χτύπησε μὲ τὸ σμιλᾶρι του καὶ τῆς Νέμεσης σκάλιξε ἄγαλμα μὲς τὸ Πάριον τὸ ἠρωϊκὸ.

Μὲ τὴ Νέμεση παραστεκόμενη ὁδηγήτρα πρέπει νὰ νικῶμε τῆς Μοίρας τὶς βαρβαρόσυνες. Κάποια μεγαλοφροσύνη ἐπιπὴ, κάποιος ἠρωϊσμός παρνασσέ—νιος—σπαρτιατικὸς κ' αἰμοβόρος κάποτε—χρειάζεται νὰ μελωδῆ μέσα—μας καὶ νὰ μᾶς σηκώσῃ τὴν ὥρα πού πάμε νὰ γονατίσουμε. Καὶ σὲ πόσα εἰδωλα δὲ γονατίζουμε μπροστὰ, σὲ πόσους βωμοὺς πετραδοστολίστους καὶ λιθωνοτοῦς δὲ θυσιάζουμε τὴ ζωὴ μας ἀπὸ ἀσυνείδητη συνήθεια γιὰ λιγοψυχὰ καμαρωτῆ; Καινούρια θέλουμε ἠθικὴ—ἀπλὴ καὶ μεγάλη, στέρια καὶ κανονικὴ σὰν τῆς φύσης τὴν ἀλύγιστη νομοθεσία.

Φερμένοι ἀπὸ μιὰ δίψα τέτοια σκάλιζα τὰ σοφὰ βιβλία καὶ ξεσκόνιζα φιλοσοφίες ξεθυμασμένες καὶ τώρα πού ἀπόστασα στὸ δρόμο οὔτε μιὰ τελειωτικὴ βρίσκοντας ἀλήθεια γι' ἀνακούμπι, γυρίζω πίσω στὴ ζωὴ γυρεύοντας ἀπὸ κείνη τὸν ἀπολλώνειο χρησμό. Καὶ δὲ θ' ἀρνηθῶ πὼς παθαίνοντας καὶ μελετώντας κάτι μάθαμε καὶ κάτι κυβερνοῦμε. Μὰ τὸ φῶς εἶναι ἀκόμα χλωμὸ ὅτὸν δρίζοντα σὰ λευκὸ γλυκοχάραμα πού ἀνεβαίνει πίσω ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ βουνοτόπια. Καὶ πρέπει νὰ μάθουμε τὴ μεγάλη τὴν ἀρετὴ τῆς ὑπομονῆς. Μὲ ἀλήθειες μερικιές καὶ πολὺτροπες πρέπει νὰ ζοῦμε. Καὶ δὲν ὑπάρχει τελειδικία τῆς γνώσης.

Μὰ λιγοψύχησε ἀπ' ὄξω ἡ βροχὴ καὶ τ' ἀγέρι μου ρίχνει ξερόφυλλα στὸ πεζούλι τοῦ παραθυριοῦ. Καὶ νὰ πού τ' ἀνεμόφερα τούτα πρυναρόφυλλα μου θυμίζουνε τὸ καλοκαίρι πού καθόμαστε μαζί στὸ χωριὸ—πόσα χρόνια νὰ πέρασαν ἀπὸ τότε; Καὶ τώρα τολμῶ νὰ σὲ ρωτήσω γιὰ τὶς βραδιές πού καθίζαμε στὶς πρυναριές ἀπὸ κάτω πού σκιάζανε τὸ ρημοκλήσι, γιὰ τὴν γέροντας πίσω τὸ κεφάλι μου ἔβαζες μὲς τὸ πρόσωπο τῶ μαλλιῶ σου δλόκληρη τὴν τρελλὴ εὐωδιά. Δὲν ἤξερες τίποτε; Κι ἀκόμα νοιώθω στὸ μάγουλό μου τὴ δροσιὰ πού ἔβαζε κάποτε κεὶ τὸ αὐτί σου ἄμα ξεχνιόσουνε κι' ἀκκουμπού—σες τὸ κεφάλι σου στὸ δικό μου. Τί παιδιὰ!

Ξαναπῆγα στὸ χωριὸ. Τὸ βροθῆκα ἡσυχὸ ἡσυχὸ μὲ τοὺς ἴδιους πράσινους βασιλικούς, τοὺς χορτοστιβαμένους ἀχυρώνες καὶ τὸ ἀσπροκόκκινο καμπαναριὸ ψηλά. Τὸ χιονοποριτικὸ δειλινὸ χρυσάπλωνε πάνω του μεστωμένη φωτόχυμη γλύκα.

Τραβῆξα κατὰ τὸ σπίτι καὶ μὲ τὴν ἴδια περιέργεια πού θὰ σερνόμενα βρουκάλακας στὸν τάφο τὸ δικό μου. Καὶ πηγαινοέρχοντας ζωντανεύανε μέσα μου ἕνα σωρὸ παλιές εἰκόνες θαμπωμένες ἀπὸ τὸν καιρὸ μὰ πού περνώντας ἡ θύμηση τὶς ξαναγαλίζε μὲ παράξενη ὁμορφάδα. Σὲ ξανάβλεπα στὰ κάτασπρα ντυμένη νὰ μελετᾶς στὸ πιάνο καμιὰ συνάτα τοῦ Μπετόβεν ἐνῶ στριγγίλιζαν ὄξω στὴν ἀντηλιά τὰ τζιτζικια τοῦ θεριστή. Τὰ παραθυρόφυλλα ξέχυναν πρασινοχρυσὲς ἀντιφειγγιές καὶ γὼ καθισμένος σταυροπόδι στὸ σοφὰ ἔκανα πὼς διάβαζα—μὰ πολὺ συχνὰ ξεχνούσα τὸ βιβλίον μου δίχως νὰ καταλαβαίνω τί μ' ἔσερνε νὰ ξεχνῶ. Μὴ χαμογελᾶς.

Κ' ὕστερα νὰ τες οἱ νύχτες μὲ τ' ἀνοιχτὰ παράθυρα καὶ τὸ τρεχάμενο νερὸ πού κελαιδοῦσε ὀλοβραδὶς μέσα στοὺς κισσοὺς τῆς στέρας, καὶ τὸ πρῶτὸ τὸ πότισμα καὶ τὸ πιτσιλίσμα καὶ τῆς τσάπας τῆς γυαλιστερῆς τὸ χτύπημα. Καὶ πάλι τὶς ἄλλες κείνες βραδιές στὸ πευκοστεφάνωτο δῶμα τότε πού ὁ πατέρας μου ξηγαῦσε κάτι λατινικὰ πού θυμότανε καὶ σὺ μου σιγομιλοῦσες κουβεντιασμένη κοντὰ μου γιὰ τὰ καλοκαίρια πού εἶχες ζήσει μιὰ φορὰ—πέρα κεὶ—ἀνάμεσα σὲ τσάμια τυρολέζικης λίμνης.

Μὰ φτάσαμε. Ἄς μποῦμε στὸ παλιὸ μας σπίτι ξανά. Πολὺ ἄλλαξε. Δὲς, ὁ καινούριος νοικοκύρης τὸ χάλασε ἀνοίγοντας στὸ πλαῖ μπακαλικο πού μαζεύει ὄληνα τοῦ χωριοῦ τὴν ἀγωγιάτικη χλαλοή. Κάτι βάρβαρο κι ἀταίριαστο μὲ λύπησε ἀντικρύζοντας τὸν ἱερόσυλο ξεπεσμό του. Μὰ κάτι χειρότερο μὲ περίμενε μέσα. Λίγο ἔλειψε νὰ κουτουλήσω τοὺς τοίχους τόσο μού ἐρχότανε τώρα τὸ σπίτι στενὸ. Γυμνὸ κι ἀκατοικητὸ κι ὡς τόσο οἱ κάμαρες χάσκανε σὰ νῆτανε δίχως ἀγέρα. Γύρευα νὰ ζωντανέψω τὶς θύμησές μου καὶ δὲν ἤξερα πού νὰ τὶς ἀπιθώσω, πὼς νὰ τὶς χωρέσω στὴν ἀμορφὴ ἐρημοσύνη πού ἔβλεπα γύρω. Πού νὰ πῆγε τόση ζωὴ—ἀπορούσα. Κι ἀνέβηκα στὴ σοφίτα πάνω—κεὶ πού φυλάγαμε τὰ κουκούλια μας καὶ τ' ἀχόρταγα σκουλήκια πάνω στὰ μουρόφυλλα—καὶ μού φάνηκε

περιστερώνας. Αὐλὴ καὶ τεράτσα καὶ πεύκα καὶ φραγκοσουκιές—ὄλα νῆνοι μαγεμένοι ἀπὸ ποιὸς ξέρι ποιά στρίγλα ζηλιάρα.

Δὲ βᾶσταξα κι ἄρχισα νὰ κοροϊδεῶ τὸν ἑαυτὸ μου. Κι ἀντὶ νὰ καθοῦμαι ν' ἀναδεῶ τὰ μνημονεμένα συντρίμια τῆς παιδιᾶτικης ζωῆς μας. Ξετίναξα τὴ λυπητερὴ ποίηση πού μὲ κυνηγοῦσε κεὶ μέσα κ' ἐφυγα μισοχαμογελώντας. Καὶ γιὰ νὰ ρίξω κάτι σαρκαστικὸ στὰ περασμένα πού ἀπλώνανε γύρω μου σὰ χέρια παρακλητικὰ, μπῆκα καὶ γὼ στὸ πλαῖνὸ μπακαλικο κι ἀγόρασα δύο σαρδέλες μυρωδάτες καὶ πενήντα δράμια τουλουμοσύρι. Κ' ἡ πεννασμένη ἔτσι χόρτασε μούσα μου.

Σὲ λυποῦμαι ἀπόψε, Σοζόγκα. Σὰ φάντασμα σκλαβωμένο σὲ σέρνω κάτω κεὶ στὰ ξεχασμένα κοιμητήρια τῆς ζωῆς μας. Καὶ τὸ ξέρω πὼς δὲν εἶσαι ἀρκετὰ ἠρωϊκὴ γιὰ τέτοια ταξίδια. Ἐμένα μ' ἀρέσουνε γιὰ τὴν δὲν ξεχωρίζω ποτὲ τὴ λύπη ἀπὸ τὴ χαρὰ. Φτάνει νὰ ὑπάρχη ζωὴ—ὅσο γίνεται πιὸ γεμάτη καὶ πιὸ ρυθμικὴ—καὶ δὲ μὲ νοιάζει ἂ γιὰ μὲνα αὐτὸ φέρνει μόνο γιὰ ἡδονή. Κάποιος εἶπε πὼς εὐτυχία θὰ πῆ συνείδηση τῆς ἀληθινῆς ἔννοιας τῆς ζωῆς. Ἐχει ὅμως τόσες καὶ τόσες ἔννοιες μέσα της πού μόνο μὲ τὴν ἀγάπη τὴν ποιητικὴ καὶ μὲ τὴν κριτικὴ τοῦ ἀνώτερου λογισμοῦ στέκεται νὰ τὴν ἀγκαλιάζουμε στοχαστικὰ καὶ νὰ τήνε δουλεύουμε μὲ τέχνη ξεδιχλύτρα. Καὶ δὲ θέλω νὰ πῶ πὼς πρέπει νὰ ὀδηγοῦμαστε ἀπὸ μουσολάτρη ἐκλεχτισμὸ καὶ νὰ διχλέγουμε μόνο τῆς ὁμορφίης τὰ φιλοδοξήματα καὶ νὰ ζυγίζουμε τὴ ζωὴ μὲ τὸν κίρκειο κανόνα τοῦ κυρηναισμοῦ. Κάθε ἄλλο. Ἴσως ἴσως θέλω νὰ βλέπω κάποιον στοχαστὸν δυνάστη, κάποιον ρυθμὸ κατακτητὴ νὰ δίνει χραχτήρα στὸ ἄτομο καὶ νὰ στερεωνῇ τὴν πράξη του καὶ νὰ συνοργανίξῃ τὴ συνείδησή του σὲ τρόπο πού νὰ γίνεται ὁ ἴδιος δλόκληρος νομοθέτης κόσμος. Καὶ γι' αὐτὸ κείνα τὰ ἔθνη σταθήκαν ἀληθινὰ μεγάλα πού ἂν καὶ γενναῖοκαρδα κι ἀψηλοφάνταστα ἤξεραν ὅμως τὴν ἀξία τῆς θεληματικῆς στενοκεφαλίας καὶ τοῦ λογικοῦ περιορισμοῦ. Κι ἄλλιῶτικα θὰ μπορούσε ἴσως νὰ εἰπωθῆ πὼς σκέψη δυσαναλόγη ἢ ὑπερτροφικὴ καλλιέργεια τῆς αἰσθητικῆς μικραίνει καὶ θρυμματίζει τὴ δύναμη καὶ χαλαρώνει τῆς πρωτότυπης ἀντίληψης τὴ συνακόλουθη ἀντενέργεια. Δὲν εἶχε κι ἄδικο λοιπὸν ὁ Πλάτωνας ἄμα ζόριζε τοὺς ποιητὰδες ἀπὸ τὴν πολιτεία του. Ἐπρεπε μάλιστα νὰ διώξῃ ἀλύπητα καὶ τοὺς μουσικοὺς καὶ τοὺς ἀγαλματὰδες κι ὅλους τοὺς ἄλλους τεχνίτες πού σὰ λουλούδια παράσιτα ναρκώνουν τῆς κοινωνικῆς ρώμης τὴ φιλοδοξία καὶ ἀποκλείουν τὴ φυλὴ στῶν περασμένων τὰ μαγικὰ περιβόλια.

Ἴσως καὶ νὰ λέω παραδοξολογίες, μὰ ἔτσι τουλάχιστο συλλογιέμαι ἀπόψε. Τὸ πρόβλημα εἶναι δύστροπο. Δὲν εἶναι ἐτοιμὴ ἀκόμα ἡ κοινωνία γιὰ πιὸ μεγάλη συνείδηση καὶ πιὸ γενναῖα ἠθικὴ. Κ' εἶναι βέβαια δύσκολο ν' ἀποφασιστῆ ποιὸς τύπος κοινωνικὸς φαίνεται κατάλληλος καὶ ποιὸς πρέπει νὰ παραγκωνιστῆ. Ἀρχαίνει μάλιστα καὶ τοῦτο: πὼς μερικοὶ τύποι—κ' ἐννοῶ μ' αὐτὸ ἠθικὰ δόγματα, θρησκείες, πολιτικὰ συστήματα, κοινωνικὲς συνήθειες καθε λογῆς—ἂν καὶ περιττοὶ (βλῆθεροὶ μάλιστα κάποτε) στὸ ἀνθρωπίνον ἄτομο καὶ στὶς ὥριμες κοινωνικὲς τάξεις, εἶναι πάντα χρήσιμοι γιὰ τὴν ἀνατροφή τοῦ παιδιοῦ καὶ γιὰ τὸν ἄμαθο ἀκόμα λαό. Παρόμοιο φαινόμενο ἀπαντιέται καὶ στὴ μορφολογία. Τὸ ἔμβρυο προτοῦ φτάσει στὴν τελειωτικὴ του μορφή περνᾶ δλόκληρο τὸ ζετούλιγμα τῶ μορφῶνε πού ἀκολούθησε τὸ γένος του γιὰ αἰῶνες. Ἔτσι κι ὁ ἄνθρωπος πρὶ γεννηθῆ ἔχει ἄλλοτε σβάραχνα κι ἄλλοτε πάλι ἔχει τρίχες πάνω σ' ὄλο τὸ

κορμί του γιατί ξαναπερνά στην ξετύλιξη του από τη φυσιολογική εποχή που είχε ακόμα την κυκλοφορία του ψαριού κι αργότερα γιατί θυμάται τον καιρό που χοροπηδούσε στα δάτη σά μαϊμού μαλλιάρη.

Αυτά είναι παραδείγματα. Κάτι ανάλογο βρίσκω πάλι σι μερικές χριστιανικές ιδέες και συνήθειες φιλόφρονες που σι ώρισιμένη εποχή χρησιμεύουν στην παιδαγωγία καθώς είναι απαραίτητες ακόμα για τις χαμηλές κοινωνίες.

Μά κοντεύω, Σοζόγκα, να σου δώσω φιλοσοφικό μάθημα στα καλά καθούμενα. Και για να τελειώσω θά σου θυμίσω πάλι — με τα περασμένα τὰ έχω βάλει απόψε — θά σου θυμίσω τὸ ἀθηναϊκὸ κείνο παρεκκλήσι που μετς οί τωρινοί ἄθρησκοι πηγαίναμε μαζί τὸν παλιὸ καιρό. Θά σου θυμίσω τὰ δειλιὰ τῆς Μεγάλῃς Βδομάδας καὶ τὸν ἐπιτάφιο στὴν αὐλὴ τῆς ἐκκλησοῦλας ἀνάμεσα στῆς ἀνθισμένες πασκαλιές καὶ τὰ χρυσοπράσινα πευκάκια. Τὸ γέμμα ξάπλωνε μεσοῦρανα τῆ θωριά του — χειμωνιάτικη ἀκόμα καὶ σπαραγμένη ἀπὸ μεγαλόπρεπη λύπη. Καὶ μετς σκυμένοι καὶ σιγαλοί, μετς τὰ κεράκια στὸ χέρι, ἀκολουθοῦσαμε τῆ μονότονη καὶ παθητικὴ μελωδία τῶ Στασίμου. Καὶ δὲν κλαίγαμε ἀν καὶ νοιώθαμε τὰ δάκρυα μέσα μας. Κ' ὕστερα σ' ἄκουγα νὰ ψέλνῃς καὶ σὺ τὰ λυρικά στιχοῦρά μετς φωνὴ ψιλλὴ ψιλλὴ καὶ ἀχνότρημη σὰ θαμένη σὲ κρυστάλλινα βᾶθια. Τ' ἀγέρι κουνούσε κάποτε τοῦ κεριού σου τῆ φλόγα καὶ τόσο μού ἄρεζε ἡ θρησκευτικὴ σου φυσιογνωμία που χρόνια ἔπειτα τῆνε ξαναβρῆκα μετς τὸ ἴδιο πάντα θάμπωμα στοῦ Giotto καὶ τοῦ Boticelli τοῦς σοβαρόματους ἀγγέλους.

Μά νὰ τώρα νοιώθω πὼς σταμάτησε ὀλότελα ἡ βροχή. Θαρρῶ σὰ ν' ἀκούω μιὰ φωνὴ χαμηλὴ ν' ἀνεβαίνει ἀπὸ τὸ χῶμα καὶ νὰ χύνεται ἀπὸ τὰ δέντρα καὶ νὰ λὲθ πάλι τὴν ἀρχαία προσευκὴ τῆς Ἀττικῆς :

« Ὑσον Ὑσον, ὦ φίλε Ζεῦ, κατὰ τῆς ἀρούρας πτῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν πεδίων ».

Πάω στὸ παράθυρο. Σὰ ρόκας ἀνθισμένης φτερουγίζει μυρωδιά.

Μ' ἀγάπη πάντα.

ΕΡΜΟΝΑΣ.

Ἀθήνα 16 τοῦ Μάρτ 1906.

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

Σὰ βασιλιᾶ που κίθεται σὲ θρόνο καὶ δικάζει μετς κρίση ἀλάθευτη καὶ νοῦ, σὰν τέτιου, εἶπε ὁ Κύριος, μετς βασιλιᾶ πὼς μιάζει κι' ἡ βασιλεία τοῦ οὐρανοῦ.

Σὰν δτα φέρνει τοῦ ὁ ζαφτιῆς χρωστῆ ἀλυστωμένο που ὡς χίλια τοῦ χρωστᾶται φλουριά, καὶ που στὸ θρόνο στέκει ὁμπρὸς μετς τὸ μιὰλο χαμένο μετς νεκροκίτρινη θωριά.

Καὶ τὸ κιουτάπι ὁ βασιλιᾶς τοῦ Νόμου ξεδιπλώνει καὶ λέει μ' ἀτάρρηχη φωνὴ « Τῆ μάννα ἀρού καθυστερᾶ, τὸν τόκο ἔ δὲν πλερώνει, » εἶναι πολὺ βαριά ἡ ποιηὴ.

« Χωράφια ἀμπέλια σπῆτια τοῦ πουληῆτα καὶ δεντρά του, » ἔ, τι κι' ἂν ἔχει ἄς πουληθεῖ. » Χριά ἂν κάνει, ἄς πουληθοῦν μαζί τὰ γυναικόπαιδι του. » Τὸ λέει τοῦ Νόμου ἔδῶ ἡ γραφή.

Καὶ κλαίει ἐκεῖνος δένεται καὶ προθεσιμὰ γυρίσει, ἔλεος ἔλεος ζητᾶ μετς πάγους κάψας, βρῆδου ἀβγή, θά σκάσει θά δουλέσει, δλα ὡς νὰ βγάσει δσα χρωστᾶ.

Καὶ κάνει μέσα τοῦ Ρηγῆς τὰ σπλάχνα διδ κομάτια ἡ καρδοπλόγιστη φωνὴ, καὶ φέβγοντας μὴν τοῦ φανοῦν θολόδακρα τὰ μάτια τοῦ λέει ἀχζάλι ἄς τοῦ γενεῖ ! »

Κι' ὁ χρωστῆς φέβγει τότες, πικαλαίει γοργός, μετς κρυφὴ χαρὰ καὶ γέλια σπῆτια ποῦσσε κι' ἀμπέλια ἀπ' τὰ νύχια τοῦ Ρηγῆς.

Κι' δει ἐκεῖ γυρνάει τὴν ἄκρη, νά ! θωραίει μπροστὰ βλάμη τοῦ παλιὸ σακίτη που τοῦ χρωστᾶται ὁ δόλιος κατῆ γροσουδάκια λιγοστά.

Καὶ χοιμῶντας μ' ἔναν πῆδο καὶ θεριού θυμὸ, τὸ λαρύγγι τοῦ νοχιάζει Κι' « Ἡ πλερώνεις » τοῦ φωνάζει « ἡ σου ἀνοίγω τὸ λαιμέ ».

Καὶ τὸ γέρο δὲν ἀφίνει λέξη νὰν τοῦ πει, παρὰ βλαστημάει καὶ βρίζει,

μήτε ἂν κόσμος γιουχαρίζει τότε μέλει νὰ ντραπεῖ.

Μά σὰν τὸ μαθαίνει ὁ Ρήγας, πίσω τὸν καλεῖ, κι' ἐνῶ ἀπὸ τὸ πάθος βράζει τρεμοτάλητα τοῦ κρᾶζει « Ἄπιστο ἄπιστο σκυλλί,

» δίχως νὰ σὲ ξέρω πλήθος » σ' ἄφισα πουγγιά » πὼς ἐσὺ ἔτσι γιὰ 'να γρόσι » βλάμη γέρου δείχνεις τόση » ἄγρια ἀνήμερη ἄτσιγγιά ;

» Ὁ τοῦ Σατανᾶ κοπέλλι, » ὦ ψυχὴ κακὴ, » τῶρα ἀλήθεια θά πλερώσεις » σὺρε ζωντανὸς νὰ λιώσεις » μέσο σὲ μούχλια φυλακῆ ».

Σὰ βασιλιᾶ που κίθεται σὲ θρόνο καὶ δικάζει μετς κρίση ἀλάθευτη καὶ νοῦ, σὰν τέτιου, εἶπε ὁ Κύριος, μετς βασιλιᾶ πὼς μιάζει κι' ἡ βασιλεία τοῦ οὐρανοῦ.

ΔΕΚΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

ΦΥΛΛΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙ ΜΟΥ

ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΧΑΛΚΙΝΟΥ ΕΙΔΩΛΟΥ

Μακριά, μίλια μακριά, στὴ θάλασσα ρήγχει τὸ φῶς τοῦ τὸ πελώριο εἶδωλο τῆς Λευτεριάς... Καὶ μόλις φανεῖ ἡ λάψη του, κάπια μεγάλη ὄνειρεμένη χώρα ξυπνᾶ στῆς βασιμισμένες καρδιές τῶν κουρασμένων ἀθρώπων που ἀφίσανε πατρίδα, σπῆτι, δικούς καὶ φίλους νάρθουνε νάναπνεύσουνε λίγη λευτεριά στὴ φωτισμένη λεύτερη χώρα.

Καὶ μετς τέτια λαχτᾶρα ζύγωσε τάχρογιάλι τοῦ Νέου Κόσμου ἕνας ἄθρωπος που, ὅσα ψεγάδια κι' ἂν ἔχει πάλεψε καὶ παλεύει παληκαρῆσια γιὰ τὴν Ἀλήθεια καὶ γιὰ τὴ Λευτεριά. Ὁ ἄθρωπος αὐτὸς εἶτανε ὁ Μάξιμος Γκόρκη. Ἐγὼ οὔτε φίλος του, οὔτε μαθητῆς του, οὔτε θαυμαστῆς του εἶμαι. Πιστεύω πὼς τὰπόδειξα μετς τὴ συνεργασία μου στὴ « Ζυγαριά » τῆς Μόσκας που θεωρεῖται ὄργανο μιᾶς διαλεκτῆς μερίδας Ρούσσω λογοτεχνῶν που προσπαθοῦνε νάπο-

Ὁ ἀσπρομάλλης ὁ παππούς π' ἄκουγε τὸν πόθο τοῦ ἀθῶου τοῦ παιδιοῦ χαμογελοῦσε. Μιὰ μέρα ὅμως τὸ πῆρε κι' ἀνέβηκεν στὸ ξακουμένο κάστρο τῆς Ἀθήνας κι' ἐκεῖ, χωρὶς χαμόγελο, μετς σιγαλὴ φωνὴ, σὰ νὰ πρόσμενε νὰ βγοῦν τ' ἄγια, τοῦ ἔδειξε τὸν Παρθενῶνα καὶ τοῦ εἶπε.

— Νὰ παλάτι ξακουμένο στὴ γῆ, τὴν οἰκουμένη. Σκύψε καὶ φίλησε τὰ μάρμαρά του.

Μά τὸ παιδί δὲ σκλεψε. Ἄνοιξε μόνο μεγάλα μάτια καὶ κοίταξε ὄρη πολλή, βουβό, ἄλλο. Κι' ἀμίλητο γύρισε στὸ τζάκι μετς τὴν κόκκινη φωτιά. Καὶ γέρνοντας στῆς γιαγιᾶς τὰ γόνατα ἔκλεισε τὰ μάτια κ' ὄνειρευονταν.

— Αἶ, εἶδες τὸ παλάτι;

τοῦ εἶπε ὁ παππούς φιλικὰ χαμογελώντας.

— Ὁμορφο παλάτι, σι' ἀλήθεια. Μά ἐγὼ ἤθελα τὸ παλάτι τοῦ παραμυθιοῦ νὰ ἰδῶ.

Κι' ἀκκουμπῶντας στῆς γιαγιᾶς τὰ γόνατα λέει καὶ ξαναλέει.

— Πές μου, γιαγιὰ, τὸ παραμῦθι . . .

*

Πέρασαν χρόνια, τὸ παιδί μεγάλωσε. Ὁ κόσμος κι' ἡ σπουδὴ τὸν ἔκαμαν σοφὸ καὶ δὲν πιστεύει πιὰ στὰ παραμῦθια. Μά τῆς γιαγιᾶς τὸ παραμῦθι κρα-

ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ

(Σὰν τραγούδι.)

Κι εἶδεν ὅτι καλὸν καὶ ἐγένετο ἑσπέρα. [Γένεση].

Τὸ παιδί μετς τὰ μαῦρα μάτια, τὰ χρυσοξανθα μαλλιά, ἀκκουμπῶντας τὸ κεφάλι στῆς γιαγιᾶς τὰ γόνατα ὄνειρευεται, δίπλα στὸ τζάκι μετς τὴν κόκκινη φωτιά, τὸ πανώριο παλάτι τοῦ παραμυθιοῦ.

— Γιαγιὰ, πές μου τὸ παραμῦθι γιὰ τὸ κρουσταλένιο παλάτι.

Κ' ἡ γιαγιὰ μετς τὴ σδυσιμένη φωνή, που φαίνεται νὰ φτάνη ἀπὸ βᾶθη μακρινὰ, λέει σιγαλά.

— Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ πῆρε ἡ Νεραΐδα ἡ Καλόγνωμη τὸ ξανθὸ τὸ Βασιλόπουλο νὰ τὸ πάη στὴ μαγεμένη χώρα ἀπάνω στὴν κορφή ψηλοῦ βου-

νοῦ. Τοῦταζε πὼς θά βροῦν ἐκεῖ τὸ κρουσταλένιο παλάτι, μετς τὴ μαλαματένια σκεπὴ, τῆς ἀσημένιες πόρτες. Πέρασαν χρόνια καὶ χωριὰ μὰ ὁ δρόμος μακραινει ὀλοένα. Κι' ὁ δρόμος ἦτανε βατόσπαρτος κι' οἱ τραχιεῖς πέτρες τοῦ αἱμάτωναν τὰ πόδια. Πολλές φορές ἡ στρίγγλα ἡ Μάγισσα στένευε τὸ δρόμο κι' ἐφύτευεν ἀγκάθια κι' ἄνοιγε βάλτους, μπρὸς στὰ πόδια τους. Χίλιες φορές λύγισαν τὰ γόνατά του καὶ καταμεσῆς τοῦ δρόμου τὸ ξανθὸ τὸ Βασιλόπουλο λιγοψύχησε. Μά ἡ Νεραΐδα ἡ Καλόγνωμη τοῦ φίλησε τὰ ξεραμένα χεῖλη του καὶ σκύβοντας τοῦ σιγομίλησε γιὰ τὸ κρουσταλένιο παλάτι, μετς τὴ μαλαματένια σκεπὴ, τῆς ἀσημένιες πόρτες. Κι' ὁ νιὸς ἔπαιρνε ἀνάσα καὶ τραβοῦσε τὸ δρόμο τὸ βατόσπαρτο που καρτεροῦσαν φῆδια κι' ἡ Στρίγγλα ἡ Μάγισσα φύτευεν ἀγκάθια. Πέρασαν χρόνια καὶ χωριὰ γιὰ νὰ φτάσουνε στὴν κορφή τοῦ βουνοῦ. Θάμπωσαν τὰ μάτια του σὰν εἶδε τὸ πανώριο τὸ παλάτι μετς τὴ μαλαματένια σκεπὴ, τῆς ἀσημένιες πόρτες. Μά τὸν καρτεροῦσε ἐκεῖ γλυκεῖα βασιλοπούλα καὶ τὸ ξανθὸ τὸ παλληκαρὶ γέρνοντας στὴν ἀγκαλιά τῆς ἀποκοιμήθηκε γλυκά.

— Ἀχ ! πὼς ἤθελα, γιαγιὰ, νὰ ἰδῶ κι' ἐγὼ τ' ὄμορφο παλάτι !